

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Амонов Салоҳудин дар мавзӯи «Ташаккули худшиносии миллии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути маҳфилҳои «Шоҳномаҳои»» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ рӯи ихтисоси 13.00.05 - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 - Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод гардидааст.

Дар шароити муосири рушди иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва идеологии Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи таҳкими худшиносии миллии дар байни насли наврас ба сифати яке аз самтҳои муҳими сиёсати давлатӣ ва низоми маориф баромад менамояд. Мақсаднок ба роҳ мондани раванди тарбияи ҳудогоҳии миллии дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба омӯзгорон ва коршиносони соҳаи педагогика вазифаҳои навро пеш мегузорад, ки дар байни онҳо ҷустуҷӯи роҳу воситаҳои муассири тарбиявӣ ҷойгоҳи калидӣ дорад. Дар ин замина, истифодаи иқтидори бузурги «Шоҳнома» ҳамчун арзиши олӣ ва мероси гаронбаҳои маънавию фарҳангии халқи тоҷик имкониятҳои васеъ фароҳам меорад. Маҳфилҳои «Шоҳномаҳои» яке аз шаклҳои самараноки фаъолияти беруназсинфӣ ба шумор рафта, ҳамзамон муҳити мусоид барои ташаккули ҳисси ифтихор, ҳудогоҳӣ, ватандорӣ ва дарки ҷойгоҳи таърихиву фарҳангии миллат дар шуури хонандагон фароҳам месозанд.

Дар таҳқиқоти пешниҳодшуда зарурати методологӣ ва педагогии истифодаи маҳфилҳои «Шоҳномаҳои» дар раванди ташаккули худшиносии миллии хонандагон асоснок мегардад. Мафҳуми худшиносии миллии аз дидгоҳи илми педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ шарҳ дода шуда, мазмуну муҳтавои он ҳамчун маҷмӯи арзишҳои маънавӣ, худдарккунӣ, эҳсоси тааллуқ ба миллат ва омодагӣ ба ҳифзи манфиатҳои миллии тавзеҳ меёбад.

Муаллиф дар таҳқиқоти илмӣ худ нишон медиҳад, ки ташкили маҳфилҳои «Шоҳномаҳои» дар мувофиқа бо талаботи синнусолӣ, завқи хонандагон ва имкониятҳои омӯзгорӣ метавонад ба баланд бардоштани сатҳи

худшиносии миллӣ таъсири назаррас расонад. Ин раванд тавассути афзоиши дониши хонандагон дар бораи таърих, қаҳрамонони миллӣ, арзишҳои фарҳангӣ, инчунин ташаккули ҳисси масъулият, худбаҳодиҳии миллӣ ва тафаккури хувиятӣ амалӣ мегардад.

Муаллиф муайян намудааст, ки маҳфилҳои «Шоҳномаҳои» метавонад ҳамчун воситаи муассири иҷтимоӣ-педагогӣ барои ташаккули шахсияти худшинос амал намояд. Истифодаи чунин шаклҳои фаъолият муҳити солими тарбиявиро таъмин намуда, ҳамгирии омӯзиши арзишҳои миллӣ бо тарбияи иҷтимоиро имконпазир мегардонад.

Мақсади тадқиқот муайян буда: омӯхтани механизмҳо ва усулҳои ташаккули худшиносии миллии хонандагон тавассути фаъолиятҳои маҳфилҳои шоҳномаҳои. Барои иҷрои мақсад муаллиф вазифаҳои мушаххас гузоштааст, аз ҷумла: баррасии назариявӣ-методологӣ, муайян кардани омилҳо ва нишондиҳандаҳо, гузаронидани тадқиқоти эмпирикӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва пешниҳоди тавсияҳо барои такмил додани раванд. Бинобар маълумоти ман, муаллиф усулҳои илмии заруриро - баррасии адабиёт, пурсиш, мушоҳида, таҳлил ва тақлид истифода кардааст, ки ин мувофиқ ба талаботи методологии пажӯҳиш мебошад.

Дар таҳқиқоти худ, муаллиф аввалан дар раванди баррасии назариявӣ ба меъёрҳо, категорияҳо ва равандҳои худшиносии миллии хонандагон тавачҷуҳ намудааст - ин қисми назариявӣ арзиши илмӣ дорад. Дар раванди эмпирикӣ муаллиф мушаххасан мушкилотро дар фаъолияти маҳфилҳои шоҳномаҳои муайян кардааст (масалан: дараҷаи фаъолият, ҷалбшавии хонандагон, усулҳои таъсир) ва тавсияҳои амалӣ пешниҳод намудааст. Ин тавсияҳо (ҳангоми мувофиқ ба шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ) метавонанд ба татбиқи амалии раванд мусоидат кунанд. Пас, таҳқиқоти илмӣ дорои умумият, навоарӣ ва арзиши амалист.

Аз натиҷаҳои таҳқиқот бармеояд, ки барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавсияҳои амалӣ таҳия карда шудаанд, ки онҳо ба такмили фаъолиятҳои беруназсинфӣ, ғанисозии муҳтавои тарбиявӣ, боло бурдани

самаранокии корҳои маърифатӣ ва татбиқи босифати барномаҳои тарбияи худшиносии миллӣ хизмат мерасонанд. Аз ин лиҳоз, таҳқиқоти илмӣ ба анҷом расонидаи муаллиф дорои таҳлили амалӣ буда, ба таълим ва тарбияи хонандагон таъсири мусбат расонида метавонад.

Хулоса, таҳқиқоти мазкур дорои арзиши баланди илмӣ ва амалӣ буда, барои омӯзиши назариявӣ ва истифодаи амалии масъалаҳои педагогӣ дар муҳити таълимӣ хеле муфид мебошад.

Ҳамин тавр, бо назардошти гуфтаҳои боло, метавон хулоса кард, ки автореферати диссертатсияи Амонов Салоҳудин натиҷаҳои як таҳқиқоти илмӣ мустақил ва анҷомёфтаре инъикос менамояд, ки дорои сатҳи баланди асосноккунии назариявӣ ва аҳамияти амалӣ мебошад. Мазмун ва сохтори кори мазкур ба таври комил ба талаботи барои рисолаҳои номзадӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.05 - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 - Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешбинигардида мутобиқат дорад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ мебошад.

Тақриздиханда:

Доктори илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудири кафедраи методикаи таълими
математикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории
Тоҷикистон ба номи С. Айни

Мирзозода Р.Р.

Суроға: 734061, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ,
к. Н. Қаробоев, х.92, х. 6.
Тел.:(+992) 918-63-62-37
E-mail: r_mirzoev1966@mail.ru

Имзои Мирзозода Р.Р.- ро тасдиқ мекунам:
сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДДОТ ба номи С. Айни

Қодирзода С.

Суроғаи муассиса: 7340086,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 121
Тел.: +992(37) 2-24-13-83
E-mail: info@tgpu.tj